

Nr 75.

Ankom till riksdagen den 21 april 1933 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av mark från Borgholms kungsladugård i Kalmar län.

(2:a avd.)

I en till riksdagen den 17 mars 1933 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 222, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva att av kungsladugården 5 ¹⁸/₂₅ mantal Borgholm nr 8 jämte lägenheten Borgholm nr 7, en trädgård, i Röpplinge socken av Kalmar län må försäljas

dels till Kalmar läns södra landsting ett i statsrådsprotokollet berört område om 0.237 hektar med den jämkning beträffande gränserna, som må komma att bestämmas vid blivande avstyckning å egendomen, mot en köpeskillning av 138 kronor, under villkor att köpeskillningen vid tillträdet den 14 mars 1934 kontant erlägges till länsstyrelsen i länet, som har att å området utfärda köpebrev, samt att köparen är skyldig att ensam vidkännas kostnaderna för områdets avskiljande, lagfart å fånget och övriga med köpet förenade utgifter,

dels ock till staden Borgholm å bilagda översiktskarta med litt. C₁, litt. C₂, litt. C₃ och litt. E samt Kungsträdgården utmärkta områden med den jämkning beträffande gränserna, som må komma att bestämmas vid blivande avstyckning å egendomen, mot en köpeskillning av 155,000 kronor samt under iakttagande ej mindre av följande villkor, nämligen, *att* områdena må tillträdas den 14 mars 1934 i då befintligt skick, varvid staden inträder i de rättigheter och skyldigheter Kungl. Maj:t och kronan har till å områdena befintliga nyttjanderättshavare, *att* köpeskillningen erlägges antingen kontant vid tillträdet eller jämlikt bestämmelserna i 21 § och 22 § B) i förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. till länsstyrelsen, som har att utfärda köpebrev å områdena, *att* genom servitutsförbehåll till förmån för den i statens ägo kvarvarande delen av egendomen stadgas att delar av området (den s. k. Åkerhagen) norr om landborgen med Drottning Victorias vilohem icke må bebyggas intill en bredd av 125 meter, räknat från gränsen för vilohemmet och landborgens fot, *att* staden ensam vidkännas kostnader för lagfart å fånget, avstyckning och andra med köpet förenade ut-

gifter, samt att staden ansvarar för på områdena efter tillträdesdagen belöpande onera och utskylder, ä n ä v e n av de villkor i övrigt, som Kungl. Maj:t, i huvudsaklig överensstämmelse med domänstyrelsens i statsrådsprotokollet berörda förslag, må föreskriva.

Från ifrågavarande egendom hava tidigare för olika ändamål fransålts betydande delar. Sålunda hava vissa Borgholm i söder angränsande områden, vilka erfordrats för stadens utveckling, blivit till staden försålda, varjämte åtskilliga jordbruksegnahem bildats särskilt i egendomens sydostliga del.

Under senare tid har frågan om utförande av nödvändiga nybyggnader, vilka skulle kräva avsevärda belopp, ävensom egendomens jämförelsevis ringa arrendeavkastning framkallat tanken på försäljning av egendomens jordbruk.

Såväl Borgholms stad som Röpplinge kommun, inom vilken senare egendomen är belägen, hava framkommit med i stort sett likvärdiga köpeanbud. Från *Borgholms stad* har till belysande av att det för Borgholms stad vore av stort vitalt intresse, att icke Borgholms kungsladugård, i sin helhet eller delvis, komme i annan kommuns eller enskilds ägo framhållits, bland annat, att samhället måste söka skydda sina gränser och närmaste omgivningar för en farlig och otrevlig bebyggelse, att det måste säkerställa sin vattentäkt, vilken låge på kungsgårdens ägor, att det måste söka skaffa sig nybyggnadstomter för sina invånare, och att det måste även tänka på badortens krav och önskemål och sålunda på visst sätt naturskydda omgivningarna. *Röpplinge kommun* har i huvudsak framhållit, att skälet till kommunens önskan att få inköpa kungsladugården vore angelägenheten för kommunen att få behålla sina nuvarande skatteobjekt. Komme egendomen att försälas och inkorporeras med annan kommun, miste Röpplinge enligt senaste taxeringslängder ej mindre än 692:50 skattekronor, vilka utgjorde över 34,4 procent av kommunens hela skattekronantal. Önskade Borgholms stad förvärva de med litt. C₁, C₂, C₃ och C₄ betecknade områdena, vore Röpplinge kommun villig inköpa återstående områden litt. E samt Kungsträdgården och betesrätten å alvaret för en köpeskilling av 53,000 kronor. Områdena litt. E och Kungsträdgården ansåge kommunen vara minimum för att trygga kommunens nuvarande skatteobjekt.

Domänstyrelsen, som förordat egendomens försäljning, har framhållit, att det enligt styrelsens mening torde kunna sättas i fråga, huruvida vid stadens fortsatta tillväxt den omständigheten, att kommunen ägde marken, i längden skulle kunna förhindra en eventuell inkorporering av dessa områden med staden. Man torde även hava anledning förutsätta, att vid inkorporeringens avgörande bleve sörjt för, att kommunen erhöle kompen- sation för sina mistade skattekällor. Vid nu angivna förhållanden hade det synts domänstyrelsen, som om skäl föreläge för att tillerkänna

staden förköpsrätt. *Departementschefen* har anslutit sig till vad domänstyrelsen sålunda anført.

Med hänsyn till de stora utgifter, som anses vara behövliga för egendomens iståndsättande, och i betraktande av den ringa avkastning, egendomen lämnar, vill även utskottet förorda en försäljning av de delar av densamma, som innefattas i Kungl. Maj:ts förslag. Beträffande frågan om de till försäljning föreslagna delarna böra avyttras till Borgholms stad eller till Råpplinge kommun anser utskottet i likhet med departementschefen på de skäl, som domänstyrelsen i sådant avseende anført, och särskilt med tanke på Borgholms stads berättigade anspråk på utvidgning och utveckling, att företräde bör lämnas staden.

Utskottet.

Utskottet hemställer därför,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 21 april 1933.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

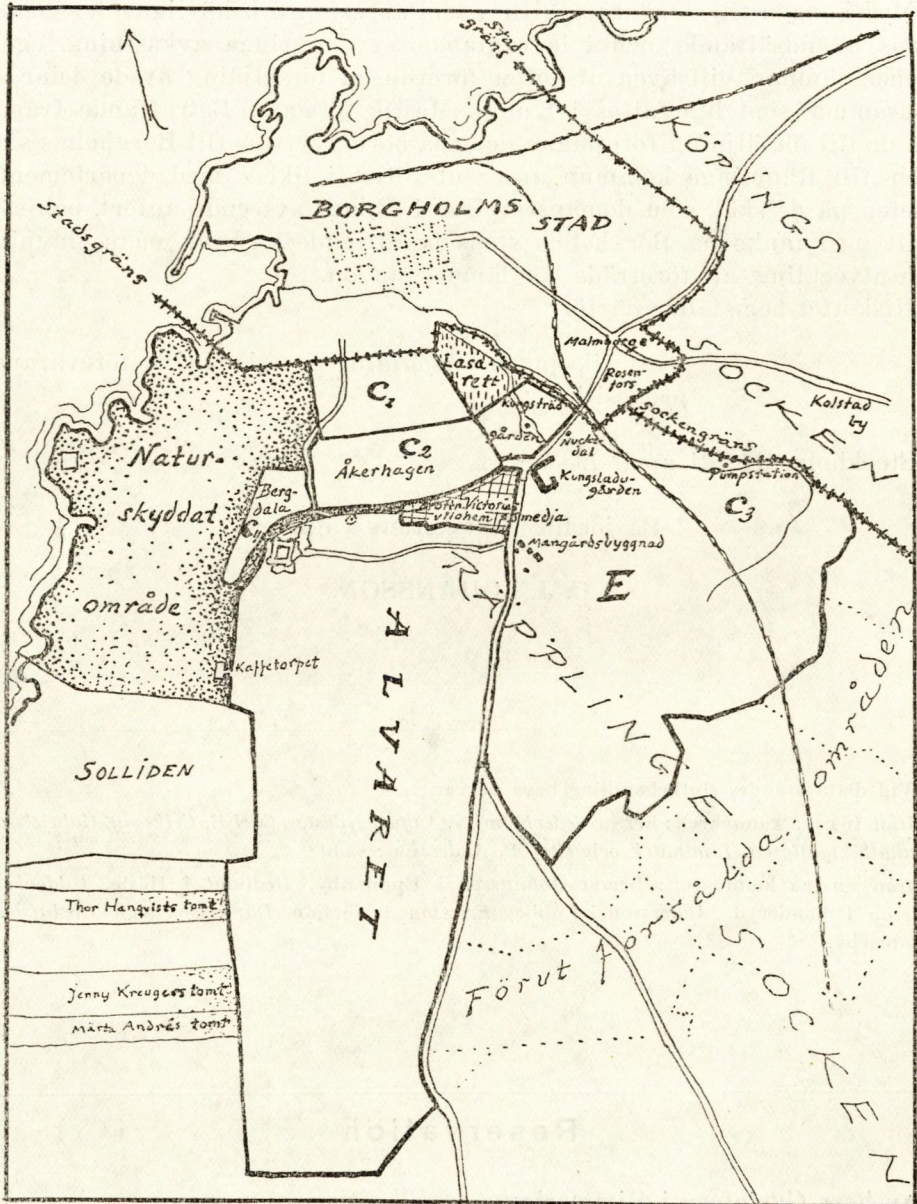
från första kammaren: herrar *Sederholm, N. August Nilsson, Carl E. Eriksson, Gabrielsson, Granath, Tjällgren, Lindmark* och *Elof B. Andersson*; samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Uppmälby, *Hedlund* i Häste, *Uddenberg, Nilsson* i Landeryd, *Andersson* i Löbbo, *Ericsson* i Sörsjön, *Danielsson* och *Gustafson* i Vimmerby.

Reservation

av herr *Gustafson* i Vimmerby.

Översiktskarta
rörande försäljning av mark från Borgholms kungsladugård.

1) Litt. C₁, litt. C₂, litt. C₃ och litt. E samt Kungsträdgården äro avsedda att säljas till Borgholms stad för 155,000 kronor.

2) Ett mindre område vid lasarettet är avsett att säljas till Kalmar läns södra lands-ting för 138 kronor.

3) I statens ägo äro avsedda att behållas litt. C₄, det naturskyddade området, det s. k. Alvariet och området för Drottning Victorias vilohem ävensom slottsområdet och vissa andra till byggnadsstyrelsens förvaltning hörande områden.